

Φίλοι μου τι χαρά είναι αυτή που νιώθω που είμαι μαζί σας. Θα ξεκινήσω με μια αναφορά στο στίχο του Σεφέρη: «όπου και να ταξιδέψω, η Ελλάδα με πληγώνει». Όλοι μαζί είμαστε ταξιδευτές σε μια πολυκύμαντη θάλασσα. Θα χρειαστούμε να επιστρατεύσουμε όλες τις ψυχικές αντοχές μας για ν' αντιμετωπίσουμε την σημερινή κατάσταση. Με υπομονή, επιμονή, αλληλεγγύη και αξιοπρέπεια θα ξεπεράσουμε τα προβλήματα. Όλοι μαζί έχουμε εθνικό στόχο να πετύχουμε, να σώσουμε την Ελλάδα. Η χώρα μας αξίζει να δικαιωθεί, ν' αποκτήσει πάλι την αυτοεκτίμησή της, να ξαναγίνει η χώρα των Ολυμπιακών Αγώνων και όχι των spreads.

Οι Έλληνες δε θα δεχθούν πλέον επίπλαστες ευημερίες και διασπάθιση του δημοσίου χρήματος. Απαίτηση όλων μας είναι η τιμωρία αυτών που πλούτισαν σε βάρος του ελληνικού λαού. Θα βαδίσουμε ενωμένοι και θα

κοιτάξουμε το εθνικό συμφέρον και θα τα καταφέρουμε.
Κάποιος ποιητής θα τραγουδήσει τη σημερινή
κατάσταση, κάποιος ζωγράφος θα ζωγραφίσει τις
σημερινές εικόνες και ο ιστορικός του μέλλοντος θα
ερμηνεύσει την πραγματική διάσταση της εποχής.

Τώρα όμως θα ήθελα να σας πω ένα μυστικό που είναι
πολύ φανερό για να κρύβεται. Αγαπούσα πάντα τη
θάλασσα, αυτό το υγρό αλμυρό στοιχείο που ζύμωσε την
ψυχή μου. Λάτρεψα τον ήλιο και τις πέτρες, δηλαδή
ένιωσα την Ελλάδα, το Αιγαίο, το Ιόνιο, τη Μεσόγειο...

Και μετά αναζήτησα εκείνους που τους άγγιξε ο
ατέρμονος ορίζοντας, η δύση, η ανατολή και πάλι η
δύση, στο θαλασσινό ταξίδι· και βρήκα τους ποιητές που
μίλησαν στην ψυχή μου για διαφορετικό λόγο ο καθένας.

Συνάντησα αυτούς τους θεϊκούς ανθρώπους· τον
επαναστάτη Βάρναλη, με δύναμη γι' αγώνα, την τόσο
δημιουργική και νοσταλγική Δημουλά, τον μελωδικό και

υπερβατικό Ελύτη, τον ρεαλιστή και βαθυστόχαστο αναλυτή Καββαδία, τον κοσμοπολίτη ταξιδευτή Ουράνη, και τέλος τον εγκεφαλικό μα τόσο αισθαντικό Σεφέρη!

Όλοι μαζί και ο καθένας χωριστά ταξίδευσαν, ταξιδεύσαμε μαζί σε κείνους τους χώρους που δεν σε αγγίζει πλέον τίποτα από την φθορά της άφιξης καθημερινότητας.

Μ' αυτόν τον τρόπο συνάντησα τον Βάρναλη, να τραγουδά το νερό που είναι φωτιά, τη ζωή που είναι θάλασσα, τον ήλιο που είναι ελπίδα. Τον άκουσα να λέει: «Έτσι να στέκω θάλασσα παντοτινέ έρωτά μου».

Όμως ο ποιητής αγωνιούσε ενώ οι άνθρωποι κοιμόντουσαν...εκείνος φώναζε, προσπαθούσε να τους ξεσηκώσει, να τους αφυπνίσει, να τους ετοιμάσει για το αύριο....Το φως φαινόταν στον ορίζοντα...Όμως ένα ερώτημα πλανάται: Οι άνθρωποι είχαν διάθεση ν'

αγωνιστούν ή ήταν παραδομένοι; Τι τελικά θα επικρατούσε; Υποτέλεια ή δράση; Αναβάθμιση ή τέλμα; Η απάντηση του Βάρναλη έρχεται με το Τραγούδι του Λαού.

«Στεριά, θάλασσα κι Άνθρωπος, στοιχεία αιώνια τρία,

Αφεντικό δεν έχουνε κι αφεντικού ιστορία!

Ήρθε κ'εμάς η αράδα μας για να χαρούμε τα πουλιά,

Τη θάλασσα και τα βουνά, τον ήλιο και τη σιγαλιά (...)

Σωστά μίλησε ο Βάρναλης. Πράγματι ήρθε η ώρα της δικαιοσύνης και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ήρθε η ώρα όπου ο Αιγαιοπελαγίτης Ελύτης, γεμάτος φως και αισιοδοξία θα μας τραγουδήσει το γύρισμα του ήλιου. Εραστής της φύσης, περιμένει ότι ο ελληνικός θεός κάποτε θα ξυπνήσει, και ο Ηλιάτορας και Πετροπαιχνιδάτορας ήλιος θα λούσει το Αιγαίο, θα φέρει

πάλι τους μύθους τους παλιούς, και θα χαρίσει νιότη και φως.

Ο Ελύτης γνωρίζει ότι τ' αναπόφευκτο είναι ο θάνατος· όμως ζωή είναι η γοητεία του ταξιδιού μέχρι να τον συναντήσει...χωρίς ν' αποκλείει μια αισιόδοξη ανατροπή την άλλη μέρα. Ο Ελύτης είναι ο ποιητής που ύμνησε τη Δικαιοσύνη και την Ελευθερία. Είναι ο Έλληνας που εκφράζει τον αρχαίο ελληνικό λόγο, μίλησε μέσα από τις αισθήσεις και παρέμεινε πάντα γήινος και αρμενιστής.

«Όπου η Ζωή αρμενίζει προς

Τ' αγνάντεμα

Ζωή- (...).

Μετά από τον τραγουδιστή του Αιγαίου, ερχόμαστε σ' έναν κοσμοπολίτη ποιητή, τον Ουράνη...Ευαίσθητος, φοβισμένος, μοναχικός θυμόταν...νοσταλγούσε, και εκ

των υστέρων απολάμβανε αυτά που είδε κάποτε, συνειδητοποιώντας τι έχασε.

«Τώρα κρατάτε μου στα ξένα την ψυχή μου».

Ζωγράφος του λόγου και λυρικός περιηγητής, χρωμάτιζε τους στίχους με συναίσθημα, προσπαθώντας να δαμάσει τον χρόνο. Στο έργο του υπήρχε μια σιωπή. Οι φιγούρες των ανθρώπων ήταν σταθερές σε αντίθεση με τον χρόνο που έτρεχε. Ο Ουράνης διαλογίζεται φωναχτά...δεν ξέρει να μοιράζεται, αναλύει τα πάντα γύρω του και ψάχνει να δώσει απάντηση στους στοχασμούς του. Ένας εσωτερικός φόβος τον συντροφεύει. Ο ίδιος θα πει: «Δεν είναι αλήθεια που ήρθαμε αργά στην εποχή μας», περιμένει πάντα ένα καλύτερο αύριο και γοητεύεται συνεχώς στην προσμονή του καινούριου, που θα είναι ασύγκριτα καλύτερο σε σχέση με το παρόν. «Σαν τους θαλασσοπόρους...που μια πατρίδα αφήνοντας, έβρισκαν έναν κόσμο».

Τον ίδιο θαλασσινό κόσμο με άλλη οπτική θα τον προσεγγίσουμε μέσα από τον Καββαδία, αυτόν τον πολυτάλαντο μαρκόνη. Ο ποιητής της ναυτοσύνης θα μας ξεναγήσει στα μυστικά της θαλασσινής ζωής. Ανθρωποκεντρικός στην περιπλάνησή του, μιλά για τη ζωή των ναυτικών στα λιμάνια, για τη γυναίκα, αυτό το πλάσμα που είναι γεμάτο μυστήριο, που στολίζει το ταξίδι· είναι η συντροφιά στην μοναξιά του, είναι η Fata Morgana. Άλλες φορές γίνεται αντικείμενο απόλαυσης για τον άνδρα, και άλλοτε μετατρέπεται σε ένα εκχύλισμα καλοσύνης, παρόλο που η ίδια είναι τόσο δυστυχισμένη. Η γυναίκα των λιμανιών είναι φθαρμένη, αδύναμη, αλλά και ειλικρινής. Σε αντίθεση με τον Καββαδία, ο Καβάφης την βλέπει εξαγνισμένη, μάνα, Παναγία, εντολοδόχο της μοίρας.

Ο Καββαδίας ταξιδεύει... παρατηρεί, εμπνέεται και ξεφεύγει από τον συντηρητισμό... γνωρίζει να απολαμβάνει τις στιγμές της ζωής. Παράλληλα, ως ενεργός πολίτης και συνδικαλιστής έχει την δύναμη και τη γνώση να ασκεί κριτική στην πολιτική και κοινωνική ζωή της εποχής. Στο έργο του έχουμε αναφορές για τα μεγάλα προβλήματα που ταλαιπωρούσαν και, δυστυχώς, ταλαιπωρούν ακόμη την κοινωνία μας. Η φτώχεια, η μετανάστευση, η ναυτική ζωή, η έλλειψη ασφάλειας, η ανεπαρκής αντιμετώπιση της υγείας, δημιουργούσαν εκείνη την εποχή την υποβάθμιση και την έλλειψη ποιότητας ζωής.

Βάρδια λοιπόν ο ποιητής μας στο κατάστρωμα σε μια ζωή ισοπεδωμένη μέχρι κι αυτός να συναντήσει τη μοίρα, το θάνατο, και όπως ο ίδιος είπε:

«Θα' χω ένα θάνατο κοινό και θλιβερό πολύ

Και μια κηδεία σαν των πολλών ανθρώπων τις κηδείες».

Κανείς από τους ποιητές δεν διέφυγε το πεπρωμένο. Θυμάμαι την κηδεία ενός μεγάλου ποιητή, του Γ. Σεφέρη, μια δύσκολη εποχή το 1971 όταν η Ελλάδα είχε ακόμη δικτατορία. Ο ποιητής κοιμήθηκε στη γη και ο θάνατός του μίλησε δυνατά στην ψυχή μας. Ήταν τότε μια επαναστατική σπίθα στον νου μας. Μοναδικός, εγκεφαλικός, γλωσσοπλάστης και αισθαντικός ποιητής, ο Σεφέρης έπλεκε την ιστορία με τον μύθο. Παρέμεινε Ίωνας από την αρχή ως το τέλος. Έγραφε ποίηση εξιστορώντας και ερμηνεύοντας παράλληλα γεγονότα του καιρού του. Οι αξίες, οι ιδέες ήταν αδιαπραγμάτευτες για το δημιουργό, ήταν βαριές, ήταν πέτρες. Στον στίχο για την Σαντορίνη θα πει: «Βουλιάζει όποιος σηκώνει τις μεγάλες πέτρες» και σ' άλλη στιγμή θα συμπληρώσει : «Στις Μυκήνες σήκωσα τις μεγάλες πέτρες και τους θησαυρούς των Ατρείδων».

Ο Σεφέρης ταξίδευε πάντα στα ποιήματά του με το «Μεγάλο Καράβι» που δεν ήταν παρά η «Μεγάλη Ιδέα».

Ο Ίωνας ποιητής πονά για την αδικία που δέχθηκε η πατρίδα μας. Θα ξεσπάσει αργότερα σε λυγμό και θα μας πει ότι «Μετακινώντας τσακισμένες πέτρες...» βρίσκει την «πατρίδα που, δεν είναι πια δική μας». Αυτό είναι η συνείδηση μιας νέας αλήθειας και το βάπτισμα της γης που χάσαμε στις ψυχές μας, παίρνει το όνομα για πάντα «αλησμόνητες πατρίδες».

Όμως, τώρα θα' θελα να αναφερθώ στην μοναδική εν ζωή μεγάλη ποιήτρια του μικρού Ανθολογίου, την Κική Δημουλά. Ευαίσθητη μαζί και σκληρή, αναπολεί και συνάμα πονά. Το πέρασμα του χρόνου την βασανίζει. Φεύγει γρήγορα και της κλέβει επιλεκτικά τις στιγμές που εκείνη θέλει να κρατήσει. Η ίδια αντιδρά και γυρνά πίσω. Νικά το χρόνο κρατώντας σφραγισμένες μέσα της τις αναμνήσεις. Ρεαλιστικά σκεπτόμενη ξεπερνά τον

εαυτό της και προχωρά μπροστά...όμως τα οράματα και η αλήθεια που μόνο εκείνη ξέρει δεν την αφήνουν. Υπάρχουν πράγματα και συναισθήματα έξω από την λογική και ο άνθρωπος γίνεται δέσμιος του ίδιου, του εαυτού του.

«Μα είναι νύχτες,

Κάποιες ατέλειωτες,

Που από τα πέλαγα

Όλως ακούραστα

Τα παλιά μου οράματα

Τα φέρνω πίσω».

Η ελευθερία δεν κατακτάται απόλυτα, ποτέ· όμως αγγίζεται μέσα από συνεχή αγώνα πλαισιωμένη από μύθους...για να υπάρχει όχι με «πανό και μέθη», αλλά με πάλη. Τότε σπάνε ένας-ένας οι κρίκοι της αλυσίδας που μας κρατούν δέσμιο κάθε έναν από μας...η Δημουλά αγαπά τη ζωή, ο θάνατος όμως δεν σταματά να την

απασχολεί. Είναι το Τέλος, το Αδιέξοδο. Είναι το σημείο όπου δεν υπάρχει προοπτική, δεν υπάρχει αύριο, μόνο άπνοια· τίποτα δεν αλλάζει σ' αυτήν την «ανόητη ενότητα». Και όλα καθοδηγούνται από την μοίρα.

Φίλοι μου, και οι ποιητές και εμείς, όλοι έχουμε κοινό σημείο εκκίνησης τη γέννηση, τη ζωή, το ταξίδι. Το ανικανοποίητο. Η ανησυχία των ανθρώπων, μόνο στο ταξίδι μπορεί να βρει διέξοδο. Όλοι είμαστε στην αναζήτηση του ονείρου. Άλλοι προχωρούν μπροστά, άλλοι γυρίζουν πίσω. Όλα εξελίσσονται μέσα στον ίδιο χρόνο. Η έμπνευση των ποιητών διαφέρει στο ερέθισμα της έμπνευσης, στη διαχείριση των προσωπικών εμπειριών και στην αισθαντικότητα της ζωής. Όλοι γνωρίζουν την ανθρώπινη μοίρα. Διαφέρουν στον τρόπο αντιμετώπισής της. Οι ποιητές και εμείς βρισκόμαστε σε αδιέξοδο αφήνοντας μια χαραμάδα φωτός που λέγεται ελπίδα, που είναι η δύναμη της εσωτερικής μας

αντίστασης. Και δίνουμε τα χέρια, όπως οι ορφικοί χοροί, να παίρνουμε δύναμη ο ένας από τον άλλο και να προχωράμε μαζί εκείνοι κι εμείς πάνω στην θάλασσα, μέσα στα κύματα, μες στη ζωή....όλοι μαζί. Αυτός είναι «Ο Ταξιδευτής». Καλό μας ταξίδι....